

La dreta contra la Llei

Al juny quedarà aprovada la Llei de Cooperatives Valencianes, el projecte de la qual és un text polèmic que ha aplegat nombroses esmenes i ha alçat una sèrie de reaccions paral·leles, en distints sectors, que, ja d'entrada, comencen a posar-hi entrebancs.

Manuel S. JARDÍ

Estrepitós fou l'esvaró que va sofrir el grup popular de les Corts valencianes dimecres passat, quan el diputat Fernando Martínez Roda intentà defensar una esmena a la totalitat presentada contra el projecte de Llei de Cooperatives Valencianes, que es debatrà el mes de juny i que ha aplegat més de 250 esmenes, a més d'una encesa polèmica entre sectors implicats, organitzacions polítiques i interessats en general.

Martínez Roda argumentà davant una palesa indiferència per part de la major part del diputats de l'un i l'altre grup, que semblaven haver-se perdut la migdiada del dinar, vuit motius per fer valer la decisió dels populars en presentar l'esmena a la totalitat, a pesar de no ser aquesta una actuació compartida de forma unànime al si de la coalició.

El PDP, sense anar més lluny, estava obligat a votar-la per disciplina de grup, a pesar que havia elaborat un projecte alter-

natiu a la llei que el conseller Millana presentava en les Corts.

Amb aquest panorama, per a la portaveu socialista M. Antònia Armengol i per al diputat comunista Martínez Lledó, el resultat del debat ja eren faves comptades. La primera replicà les acusacions dels «populars», que interpretaven en algun aspecte de la llei la intenció dels socialistes de fer de les cooperatives un «coso soviético». El grup popular defensava unes postures lògiques en la Rochdale de 1845, no-

més que el projecte en discussió té lloc a València i en 1985.

Martínez Lledó marcà distàncies entre socialistes i populars, i mostrà la posició dels comunistes davant la llei. Amb tota seguretat i segons havien confirmat un dia abans el conseller Millana i la diputada Armengol, «les esmenes presentades pel grup comunista seran acceptades sense que calga de negociar».

Verificacions de comptes, representativitat dels assalariats en els òrgans rectors de les cooperatives,

Primer Congrés de Cooperativisme Agrari

Ernest Sena (PRD): «La Llei és paternalista»

«No s'ha fet una llei marc, al contrari, la que es presenta legisla i reglamenta al mateix temps, la qual cosa limita la futura acció de govern de la Generalitat.»

«La nostra posició, no obstant això, és radicalment oposada a la del grup popular. Reconeixem que la llei suposa avanços respecte a la situació anterior; ara bé, el projecte és clarament paternalista en l'orientació i no reconeix la capacitat associativa del moviment cooperatiu.»

«D'altra banda, el projecte no aporta les millors solucions en diversos aspectes i, en altres, introdueix normatives que poden crear problemes al cooperativisme valencià.

/ Jordi Vicent

Pel que fa al sector agrari, aquest s'ha de transformar, per a ser l'únic interlocutor, en el pla cooperatiu, davant les institucions comunitàries del País Valencià.»

«Des del PRD, demanem un esforç als parlamentaris, per tal que legislen, partint de la realitat del moviment cooperatiu i en el seu exclusiu benefici.»

racionalització dels fons d'educació i obres socials, i tota una sèrie de mesures que perfilaran el futur marc legal d'aquest sector econòmic, han estat motiu d'enceses polèmiques, maniobres i pressions que, al llarg dels darrers mesos, han acompanyat l'elaboració del projecte de llei, fins a l'entrada —i, inclús, més tard— en les Corts valencianes.

La futura llei, si s'aplica, posarà fi a una situació que, ara per ara, impedeix de conèixer a la mateixa administració quantes empreses cooperatives en actiu hi ha al País Valencià i, sobretot, quin és el volum de negoci que mouen. En definitiva, quin és el potencial econòmic d'aquest sector i com es troba en l'actualitat, aspectes on hi ha molts interessos en dansa. Com a botó de mostra només cal constatar l'escàs nombre de cooperatives que compleixen la legalitat vigent, presentar-ne el balanç anual en la finestreta corresponent.

La «moguda» del camp

El text elaborat pels socialistes ha provocat divergències profundes entre el Departament de Treball que ha redactat la llei i el cooperativisme agrari representat per les UTECOs (Unions Territorials de Cooperatives) del camp. De fet, la dreta parlamentària ha basat bona part dels seus arguments en les reivindicacions de les UTECOs, que per al pròxim dia 25 han convocat una concentració a Algemés, on fixaran la seua posició davant la llei.

El conflicte, no obstant això, prové d'abans, quan el projecte acabava de nàixer. Malgrat que els distints sectors del cooperativisme valencià, a través dels seus representants, ha-

Benet Delcan: «Cal evitar les societats anònimes camuflades»

Benet Delcan, president de la Federació d'Unions de Cooperatives d'Ensenyament de la província de València, opina sobre alguns dels aspectes que més polèmica generen, al voltant de la llei en discussió.

Institut de Promoció i Foment del Cooperativisme

«Hauria de ser-ne un només, però respectuós amb l'organització de cadascun dels sectors. A més, hauria de tenir plans per a cadascun i gaudir de la proporcionalitat adequada a l'hora de constituir-se. Respecte, no obstant això, l'opinió del sector agrari, en el sentit que aquest vulga una garantia específica, traduïda en un institut propi.

Verificació de comptes en les cooperatives

«Coincideix amb la filosofia que hi ha al darrere del projecte de llei: garan-

tir els drets dels socis a la informació, a la participació i a la transparència. Fins ara, la figura dels interventors de comptes s'ha mostrat inoperant i, en la pràctica, algun soci «interventor» ha tingut problemes amb els tribunals.»

Representació dels assalariats en el consell rector

«Estic d'acord amb la plena incorporació del treballador a la cooperativa

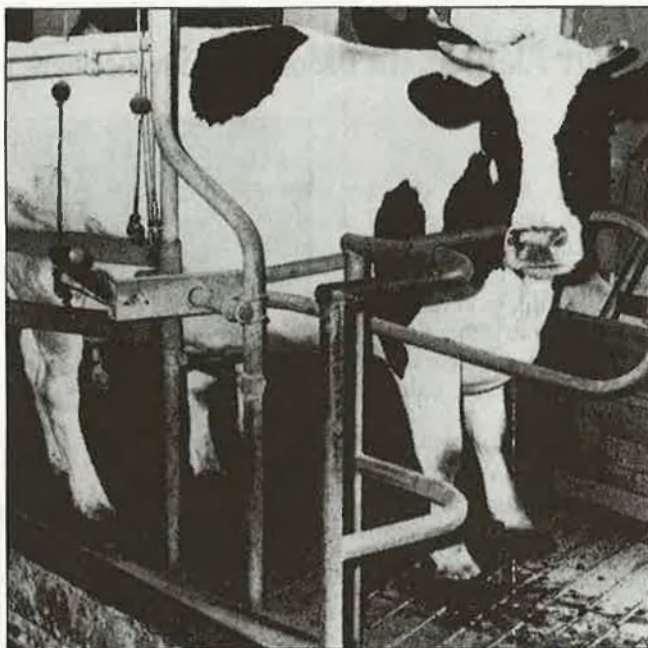
com a soci, amb la consegüent representativitat, com també en la representació dels assalariats fixos en el consell rector de la cooperativa.»

Persones jurídiques/socis

«Opine que aquestes han de tenir una presència limitada, per tal d'evitar la possibilitat que hi haja societats anònimes o mercantils de qualsevol tipus, camuflades sota una forma de cooperativa.»

vien participat en la confecció del text legislatiu mitjançant el consell assessor, als dirigents del sector agrari no semblaren satisfactòries les conclusions. Inclús des de la mateixa Conselleria d'Agricultura eren evidents, fa pocs mesos, les diferències amb la Conselleria de Treball, responsable del text que ara es debat.

El Congrés de Cooperativisme Agrari de Benidorm, celebrat en el mes de desembre passat, fou d'allò més espectacular i sorprenent. Organitzat per les UTECOs, amb el suport logístic de la Conselleria d'Agricultura, va intentar fer valer, davant de Lerma, les resolucions que

¿Cooperatives o societats anònimes camuflades

no havien tingut cabuda en els reunions del Consell Assessor, on els mateixos representants del sector prenien part.

La por a les auditories

La negativa a les auditories (més tard se'n suavitzarien el terme i els efectes, substituït pel de «verificació de comptes»); l'oposició al fet que els treballadors assalariats de les cooperatives poguen accedir a la representativitat en l'empresa (aspecte on el grup popular compara els socialistes amb bolxevics), i l'obligació de destinar un percentatge del beneficis al fons d'educació i obres socials, entre d'altres, han estat els motius de fricció.

El cooperativisme al País Valencià, en xifres

Tradicionalment, el sector agrari és on més s'ha desenvolupat el cooperativisme. A més a més, l'imminent entrada a la CEE, amb la consegüent qualificació de les cooperatives com a APES (agrupacions de productors agraris), obri interessants perspectives, en tant que les cooperatives influiran en la política agrària comuna (PAC) que s'hi determine, en el futur, al si de la CEE.

Per altra banda i segons el professor Josep Lluís Monzon, únicament Andalusia supera en nombre les cooperatives del País Valencià. Això no és inconvenient perquè les nostres ocupen un lloc destacat pel que fa a dinamisme empresarial. Així, les cooperatives agràries del País Valencià realitzen més de la tercera part de facturació del total de cooperatives espanyoles en aquest sector.

En consum i treball associat el País Valencià no-

més apareix superat per Euskadi i, en crèdit, junt amb les tres caixes rurals provincials, hi ha tota una xarxa de caixes rurals locals i comarcals, que capten el 80 % dels dipòsits

existents en totes les entitats d'ambit semblant de l'Estat espanyol.

I cal afegir-hi les seccions de crèdit de les cooperatives agràries —més de cent entitats al País

Valencià— que manegen recursos creditors en una quantitat superior als 30.000 milions de pessetes, a banda el paper que juguen com a entitats financeres i participatives.

Data: 31-3-85. Font: Conselleria de Treball de la Generalitat

Classe	ALACANT		CASTELLÓ		VALÈNCIA	
	Nombre de cooperatives	Associats	Cooperatives	Associats	Cooperatives	Associats
Camp ⁽¹⁾	161	128.068	167	73.930	407	122.875
Consum ⁽²⁾	45	39.709	26	7.861	156	39.150
Treball ⁽³⁾						
Associat	291	4.106	44	560	779	8.965
Serveis	42	1.957	11	1.763	80	8.145
Habitatges	107	10.329	22	973	420	38.026
Crèdit	10	68.276	33	43.569	24	31.505
D'altres	3	26	—	—	42	964
Totals	659	252.471	303	128.656	1.908	249.630
País Valencià: Nombre de cooperatives 2.870. Nombre d'associats: 630.757.						

⁽¹⁾ S'inclouen les d'explotació comunitària.

⁽²⁾ S'inclouen les cooperatives d'ensenyament (de pares i mixtes).

⁽³⁾ S'inclouen les cooperatives d'ensenyament (de mestres).

Observacions: En la relació cooperatives/socis, a les comarques meridionals aquestes són de més entitat i volum, seguides per les septentrionals i, en tercer lloc, les centrals.

Les dades oferides al quadre són orientatives, amb un estimable grau de fiabilitat. Fins que no s'apliqui la llei, actualment en tràmit parlamentari, l'administració no coneixerà de debò les xifres reals i el volum de negoci d'aquest sector empresarial.

Amb independència d'allò que determine el Parlament el mes vinent, quan quede aprovada la Llei de Cooperatives Valencianes, el sector agrari ha començat, en opinió dels observadors, a crear les seues estructures paral·leles de poder.

Així, tot i que la llei preveu la creació de l'Institut de Promoció i Foment del Cooperativisme, abans del congrés de Benidorm ja havia començat a funcionar l'ICAV (Institut de Cooperativisme Agrari Valencià).

Atenció a banda mereix l'interés que alguns dirigents de Castelló tenen per mantenir l'actual estructura dels fons d'obres socials de les cooperatives, posició que compta amb el suport públic i notori del grup popular. Com a mostra, hi ha la Caixa Rural de Castelló, entitat que no va subscriure el conveni amb el Banc de Crèdit Agrícola, segons diverses fonts consultades, per no voler sotmetre's a l'auditoria reglamentaria.

L'explicació a la posició que mantenen en favor de l'actual concepció del fons d'obres socials quedaria reflectida en el fet que l'entitat manté amb aquests diners un lloc d'asil per a la tercera edat, o alguna cosa semblant.

Els socialistes no volen denunciar públicament el risc que comporta aquesta pràctica, en el sentit que pot amagar actituds pseudo-caciquils. Per al director general de Cooperació, Juan Alegre, «la beneficiència correspon a altres institucions; ara bé, a partir dels mínims legals, els excedents poden ser destinats a les obres socials que els done la gana. Nosaltres considerem que el foment del cooperativisme no és contradictori amb la intenció social».

Juan Alegre: «La Generalitat subvencionarà les auditories»

Juan Alegre, director general de Cooperació i Ocupació de la Conselleria de Sanitat, Treball i Seguretat Social, és el responsable del departament que ha elaborat el projecte de Llei de Cooperatives Valencianes.

Pregunta.—¿Cóm explica que el projecte a punt de debatre's haja estat acusat de paternalista i excessivament intervencionista?

*Resposta.—*La llei elaborada no sols és progressista, sinó que és la més progressista de l'Estat espanyol, més encara inclús que la de Catalunya, Euskadi o l'andalusa. És cert que pot considerar-se reglamentista, però això únicament pretén de garantir els drets dels socis i establir un règim econòmic en les cooperatives que les equiparen com a empreses, que és el que són. Sorpren, d'altra banda, que alguns sectors desqualifiquen el projecte i l'acusen d'intervencionista, mentre demanen més regulació en aquells aspectes que els interessen.

P.—Estarà d'acord, això no obstant, amb el fet que, tractant-se d'una llei, apareix, d'entrada, pràcticament reglamentada, sobretot en els aspectes econòmics.

*R.—*Sí, la Generalitat ha de fomentar el cooperativisme, ha d'establir mesures d'intervenció econòmica per garantir els drets dels socis de les cooperatives. El sistema actual d'intervenció de comptes és fals. En la pràctica, no sols no ha servit, sinó que ha suposat la cobertura legal per a no ser intervinguts.

/ Jesús Ciscar

Més encara, això ha ocasionat problemes als socis, que han figurat com a interventors i s'han vist obligats a donar com a bones certes comptabilitats que distaven de ser-ho.

P.—L'obligatorietat de la «verificació de comptes» ha estat un dels aspectes més polèmics del text legislatiu. ¿No es produeix un greuge comparatiu en les cooperatives, respecte a altres empreses mercantils?

*R.—*La legislació de la CEE estableix l'auditoria en les societats mercantils i no n'exclou les cooperatives. Ací no s'arriba a realitzar una «auditoria», sinó una verificació de comptes. El presumpte greuge comparatiu no serà tal quan entrarem en la CEE, i això no és tan llunyà. D'altra banda, cal no oblidar els mecanismes correctors: s'estableix una demora en la implantació d'aquesta mesura per a determinades cooperatives amb petits volums de ne-

goci fins al gener del 88, exercici que es verificarà l'any 89. La resta de cooperatives tindran la primera «verificació de comptes» l'any 87, per a l'exercici del 86.

A més, la Generalitat finançarà totalment les despeses de la verificació de comptes en aquelles cooperatives petites i, amb subvencions parcials, per a d'altres amb volum de negoci més gran.

P.—¿En quina mesura s'ha cedit respecte al projecte inicial, per causa de les pressions i les negociacions hagudes, inclús des de dins del PSOE?

*R.—*Nosaltres teníem dues alternatives: fer un projecte tècnicament correcte i que respectàs els interessos reals dels cooperativistes o, d'altra banda, elaborar un projecte en col·laboració amb els representants dels distints sectors, que és el que s'ha fet. Això ha afectat bona part de l'avantprojecte inicial.